

uho, me je vrgel nazaj. Zagledala sem ožarjen pajkov obraz: ne, zdaj je bilo njegovo lice podobno rdečemu, nizkemu soncu. Solze sreče so naredile dva bleščeča niza do brade. Pred to podobo je ostal celo Minotaver brez besed. Previdno je spustil ogromno, črno gmoto na tla in čakal, kaj bo. Pokora, ki mu jo je naložila oskrbnica, je bila opravljena in njegov pogled je vedro pohitel čez pode do venca vrhov naokrog. Na ustih mu je zaigral srečen in samozavesten nasmeh: Vse to je moje.

»Bratje! Prijatelji! Sédite, jejte, pijte! Vse to je moje! Vse to je vaše! Danes sem postal najsrečnejši človek na svetu. Prijatelji, iz moje ljube Slavonije sem prišel najvišje prav jaz. Teden dni se ne premaknem od tod, da se naučim, da si dopovem, da sem res tako visoko. Živ! Živ! In lačen! Žejen! Prijatelji, sédite, vse to je domače iz Slavonije, moje, vaše!« Ozrla sem se k tlom: Kaj vsi vrhovi! Nahrbtnik je bil razprostrt kot rahlo naguban namizni prt, poleg je klečalo sončno bitje in zlagalo v ljubke kupčke gosjo ali račjo pečenko, klobase, pogačo, svinjino, kumarice, celo vložene gobice niso manjkale. Pa seveda steklenica zlatega in steklenica temnega vina, pa sadje... Sesešla sem se k dobrotam in potipala svoj nahrbtnik: »Peneči cianid« je še na mestu. Torej je tole — resnica.

»Ime mi je Dobrica. Dober človek sem, a malce boječ. Jejta, pijta! More življenjske sanje so se uresničile.« O bog, kako sem mu zavidala ob teh besedah! Minotaver pa se je začel prešerno krohotali in tolči po mišičastih stegnih: »Nak, vaše veselice pa še nisem tvoril v planine! In tudi življenjskih sanj še nisem doslej nikomur pomagal uresničiti,« je dodal malce posmehljivo, hitro potegnul iz steklenice in mi jo podal, da poplaknem nenadno zadrego.

Potem smo jedli, pili in peli kot v kakšni pravljici. Minotaver je postal Marjan, po sili vodnica pa Neža — navadna. Zvezde so že migljale, ko se je miza spet zgrnila in si jo je Marjan zadegal na ramo, pod pazduho pa nekako stlačil opoteka-jočega se Dobrico. Jaz sem capljala za njima in nehotе brcala kamne.

Skrbnemu upravniku v koči tisti večer nismo bili zmožni ničesar pojasniti, a nekako je le našel prostor, da nas je stlačil na pograde, vsakega zase kot odvečne snope med late. Drugo jutro, ko se je koč razhajala proti rdeče ožarjenim vrhovom, je Dobrica še globoko spal.

»Pustite ga, pa če spi ves dan ali ves teden. Ta je dosegel svoj vrh,« je Marjan domače namignil upravniku.

»Srečen človek,« je zamišljeno pokimal mož. A že se mu je obraz prostodušno razlezel: »Vsak ga bo. Prej ali slej. Verjeti je treba in hoditi, laziti, plezati.«

Zima 1989/1990 na Kredarici

December, januar in februar, ki so sicer pravi zimski meseci, so bili v zimi 1989/90 bolj podobni pomladi. Zimski temperaturni povpreček, izračunan na podlagi temperaturnih podatkov obdobja 1956—1985, znaša na Kredarici —8,1^o, temperaturni povpreček pravkar minule zime pa znaša na Kredarici samo —3,8^o. Zima je bila torej kar za 4,3^o pretopla, kar je zelo velik pozitivni odklon. V padavinskem pogledu pa je bila zima prekomerno namočena. V decembru, januarju in februarju je padlo skupaj 439 mm padavin, kar je 135 % normalne zimske množine padavin. Podatki posameznih mesecev pa kažejo drugačno sliko. Podrobnosti so naslednje:

Temperaturni povpreček prvega zimskega meseca (decembra 1989) je znašal —4,4^o; mesec je bil za 2,4^o pretopel. Januarski temperaturni povpreček, ki je bil nekoliko višji, znašal je —4,2^o, bil pa je za 4,3^o pretopel. Februar, ki je navadno najbolj mrzel mesec na Kredarici, pa je bil med minulimi zimskimi meseci najtoplejši, saj je znašal njegov temperaturni povpreček samo —2,9^o in je bil potemtakem februar kar za 6° pretopel.

Mesečni temperaturni ekstremi so bili v mejah doslej znanih zimskih temperatur-

Naši v najvišji steni

Slovenski alpinisti se letos spet odpravljajo na osemtisočak. Na pot se bo podalo 24 alpinistov, ki so predvsem iz Štajerske in Koroške. Kot pravi vodja odprave Tone Golnar, se bodo lotili 8125 metrov visoke gore Nanga Parbat v Pakistanu. Vrh nameravajo doseči po sedem kilometrov dolgem grebenu z najvišjo steno na svetu, južno ali Rupalsko steno, katere višinska razlika je 4500 metrov. Odprava bo odšla na pot okoli 20. junija, dvomesečna pot pa bo vsakega udeleženca stala 1800 ameriških dolarjev. Odprava še išče pokrovitelje in sponsorje.

Načrti Rutkiewiczze

Wanda Rutkiewicz, izvrstna poljska alpinistka, ki je lani stala na svojem petem osemtisočaku, na Gašerbrumu 2 (8035 m), se pripravlja na svoj naslednji podvig v tej seriji, na plezanje na Makalu (8463 m). Nobena druga ženska na svetu se zdaj ne more pohvaliti s podobnimi uspehi. S po tremi osemtisočaki »v žepu« bi se zdaj lahko pohvalili le dve alpinistki — pravzaprav ena sama, ker je druga že mrtva. Ob tem je vsekakor treba posebej poudariti, da ima Rutkiewiczzeva pred svojimi »zasledovalkami« veliki naskok, saj je med drugim stala na dveh najvišjih gorah na svetu, na Mount Everestu in na K-2 (8611 m).

nih ekstremov Kredarice. Najvišja temperatura minulega decembra je znašala $6,3^{\circ}$ (dne 21. decembra 1989), letošnjega januarja $5,9^{\circ}$ (17. januarja 1990) in $6,6^{\circ}$ dne 6. februarja 1990. Maksimalne temperature so bile le za $1,7^{\circ}$ do $3,5^{\circ}$ pod absolutnimi temperaturnimi ekstremi Kredarice.

Najnižje temperature posameznih zimskih mesecev pa so bile: $-14,4^{\circ}$ dne 10. decembra 1989, $-11,6^{\circ}$ dne 19. januarja 1990 in $-15,0^{\circ}$ dne 13. februarja 1990. Minimalne mesečne temperature so bile za $11,4^{\circ}$ do $17,7^{\circ}$ višje od doslej znanih absolutnih temperaturnih minimov zimskih mesecev na Kredarici.

Oblačnost, sončni sij in množina padavin so v medsebojni odvisnosti in povezavi. Decembra 1989 je znašal mesečni povpreček oblačnosti 4,2 desetine pokritosti neba in je bil pod dolgoletnim povprečkom (5,5). Visoko je bilo tudi število ur sončnega sija, saj je heliograf registriral na Kredarici 152 ur, kar je 56 % maksimalnega možnega trajanja sončnega sija v tem mesecu. V desetih padavinskih dneh (samo snežilo je) je padlo 257 mm padavin ali 199 % normalne decembrske množine.

Snežna odeja je ležala ves mesec, njena maksimalna debelina pa je merila 135 cm (20. decembra 1989).

Stopnja pokritosti neba se je v januarju znižala na 3,3 desetine pokritosti neba (dolgoletni povpreček 5,5). Število ur sončnega sija je poraslo na 165, kar je 58 % njegovega maksimalnega možnega trajanja v tem mesecu. V sedmih padavinskih dneh (samo sneženje) je skupno padlo 135 mm padavin, kar je 126 % januarske normalne množine padavin. Snežna odeja je ves mesec prekrivala Kredarico, njena največja debelina je merila 185 cm predzadnji dan v mesecu.

Tudi v mesecu februarju je mesečni povpreček stopnje pokritosti neba, ki je znašal 4,0 desetine pokritosti neba, ostal pod dolgoletnim povprečkom (5,6). Heliograf na Kredarici je v tem mesecu registriral skupno 161 ur sončnega sija, kar je 57 % njegovega maksimalnega možnega trajanja. V tem mesecu se je močno znižala množina padavin. Skupno je padlo v devetih dneh s sneženjem komaj 47 mm padavin, kar je le 53 % normalne februarске množine. Snežna odeja je ležala ves mesec, vendar se je nekoliko stanjšala, tako da je njena največja debelina merila samo 170 cm (1. februarja 1990).

Iz tega opisa zimskih klimatskih razmer Kredarice zaključimo, da je za nami zopet zima, ki je bila pretopla, saj so odkloni mesečnih temperaturnih povprečkov vseh treh zimskih mesecev veliki in pozitivni. Absolutni temperaturni ekstremi, ki so sicer v mejah doslej znanih ekstremov, so premaknjeni bolj v pozitivno stran. Prva dva zimska meseca sta prejela prekomer-

no množino padavin, tretji pa je glede tega močno deficiten. Zato je snežna odeja tako skromna.

Skratka: imeli smo izredno nenormalno zimo.

Če se nebeške zapornice ne bodo v kratkem temeljito odprle in nadomestile zamujeno z močjo, bo že itak osiromašeni ledenik še bolj opešal in se zmanjšal, v rekah in potokih pa bo pričelo zmanjkovati vode.

dr. France Bernot

odmevi

ODMEV IZPOD KRVAVCA

V 2. številki letošnjega PV smo objavili članek Po čem je gorski svet avtorja dr. Toneta Strojina, ki polemizira s člankom Milana Mavra Zaščita izgubljenе nedolžnosti, objavljenim v Delu 16. 12. 1989, ki govori o širjenju smučišč na Krvavcu. Objavljamo še en odmev iz Dela z dne 6. januarja 1990. (Op.ur.)

Ob zapisu Milana Mavra o novih razvojnih zagatah Krvavca s pomenljivim naslovom sem se vprašal, ali gre za poskus vračanja nedolžnosti oskrunjenemu Krvavcu ali pa za zaščito pravice do nadaljnega oskrunjanja gorskega sveta. Ko sem zapis prebral, mi je postalo jasno, da bolj za drugo, pa čeprav direktor zatrjuje, da se RTC zavezuje izpolnjevati pogoje, ki jih bodo postavili krajinariji, urbanisti, planinci, živinorejci, lovci, geologi in še vsi drugi, ki so jim pri srcu naravno okolje, čista voda in čist zrak.

Kolikšna je ta pripravljenost, je morda slutiti iz želje, da bi razširili smučišče na planino Dolga njiva in Kalški greben, kar zveni precej v smislu: dajte nam proste roke, pa boste videli! Ni mogoče povsem zanikati prizadevanja krvavških delavcev za ureditev smučišča, vendar pa se ne morem strinjati s ponujeno mislijo, da bi razširitev rešila probleme, ki jih, kot kaže, hromijo že sedaj, ne glede na to, ali jim bodo dovolili širjenje. Mislim, da bi morala biti razširitev odvisna od izpeljave teh rešitev. Tu pa mislim predvsem na odvod fekalnih voda in biološko čistilno napravo (ob razširitvi bi se verjetno pojavil tudi problem kemičnih odpadkov, olj, čistil). Ne moremo se zadovoljiti le z obljubami, potem pa ugotavljati, da je slabo narejena, da pušča in sploh ne deluje, kot, žal, marsikaj v Sloveniji. Krvavec žal ne ponuja samo nekaj stotim za-
služka in nekaj tisočim užitka, ampak tudi nekaj desetisočim daje vsakdanjo pitno